

**Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K**

Hørings svar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af tilskuds- og udligningssystemet m.m.

Social- og Indenrigsministeriet har den 18. maj 2020 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og forskellige andre love (Reform af udligningssystemet) i høring. Lovforslaget udmønter aftalen om en reform af det kommunale tilskuds- og udligningssystem mellem regeringen og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Alternativet. Aftalen blev indgået den 5. maj 2020.

Med lovforslaget lægges der op til markante ændringer af det nuværende tilskuds- og udligningssystem - fx:

- Indførelse af separate ordninger for udligning af beskatningsgrundlag og udgiftsbehov
- Nedlæggelsen af den særlige udligning for kommuner i hovedstadsområdet
- Indarbejdelse af beskæftigelsestilskuddet i det generelle tilskuds- og udligningssystem
- En nedskalering af de beløb, der fordeles i udlændingeudligningen.
- Indførelse af en række nye tilskudspuljer målrettet ø-kommuner, yderkommuner og kommuner i hovedstadsområdet m.m.
- Finansieringstilskuddet på 3,5 mia. kr. gøres permanent.

Herudover er der bl.a. foretaget ændringer i opgørelsen af kommunernes demografiske og socioøkonomiske udgiftsbehov. Endvidere opgøres udligningen fremover på grundlag af kommunernes Cpr-folketal og ikke som nu på grundlag af betalingskommunefolketallet.

Det skal understreges, at KL efter normal praksis ikke tager stilling til den konkrete fordeling mellem kommunerne. Men det er KL's forhåbning, at der medreformen bliver skabt mere ro om rammerne for kommunernes finansiering.

De økonomiske udfordringer for kommunerne i de kommende år er store. Dels på grund af den demografiske udfordring og dels på det seneste som følge af usikkerheden om den økonomiske udvikling mere generelt. Ro om rammerne for kommunernes finansiering er derfor helt afgørende.

På grund af lovforslagets fordelingsvirkninger kan KL støtte, at der etableres en overgangsordning, så kommunerne får tid til at tilpasse sig til de nye rammer for udligningen. Og herunder, at der er mulighed for tilpasninger af udskrivningsprocenterne.

Dato: 25. maj 2020

Sags ID: SAG-2020-00309
Dok ID: 2922537

E-mail: PSN@kl.dk
Direkte: 3370 3385

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

Dato: 25 maj 2020

Sags ID: SAG-2020-00309
Dok ID: 2922537

E-mail: PSN@kl.dk
Direkte: 3370 3385

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

KL har herudover følgende bemærkninger til lovforslaget:

- Det er fornuftigt, at udligningen fremover opgøres særskilt for udgiftsbehov og for skattegrundlag. Det gør det lettere at følge betalingsstrømmene i systemet.
- Fordelingen af en række af tilskuddene i det nye tilskuds- og udligningssystem opdateres alene med udviklingen i folketallet. Det gør det både på kort og mellemlang sigt nemmere for den enkelte kommune at få et billede af tilskuddenes størrelse. Opmærksomheden skal imidlertid henledes på, at fordelingsnøglerne på lidt længere sigt kan komme ud af trit med hensigten, hvorfor der kan være behov for fornyet politisk stillingtagen.
- Puljen for tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner forhøjes med lovforslaget til 350 mio. kr. Forhøjelsen er en del af den politiske aftale om udligningsreformen. KL lægger til grund, at staten finansierer forhøjelsen.
- Udligningen bliver fremover udelukkende baseret på Cpr-folketallet fremfor betalingskommunefolketallet. Det er der gode argumenter for. Man skal dog være opmærksom på, at det eventuelt kan have betydning for den enkelte kommunes brug af sociale tilbud i andre kommuner.
- Kommunernes tilskud og tilsvær til overgangsordningen er beregnet endeligt på de nuværende oplysninger om reformens virkning. Der er ikke lagt op til en genberegning af ordningen. Det giver på den ene side kommunerne budgetsikkerhed i forhold til tilskud og tilsvær til ordningen i de kommende år. På den anden side tages der ikke hensyn til ændringer af den enkelte kommunes økonomiske vilkår.
- I forhold til overgangstilskuddet bør det i bemærkningerne til § 17 d, stk. 1 og 4 præciseres, at virkningen af indførelsen af udligning af dækningsbidrag af offentlige ejendomme indgår i opgørelsen af tab og gevinster.
- I forbindelse med indarbejdelsen af beskæftigelsestilskuddet i det generelle udligningssystem, skal man være opmærksom på, at der trods en skærpelse af forsikringsordningen kan være kommuner, der kommer i klemme i forbindelse med større virksomhedslukninger. Der kan derfor i konkrete situationer være behov for yderligere tiltag fx i form af tildeling af særtilskud.
- En række kommuner har i tidligere år understøttet den samlede overholdelse af de aftalte skatterammer ved at sænke skatten bl.a. pba. et lovfastsat løfte om at kunne hæve skatten på et senere tidspunkt i medfør af frit lejde. Det er ikke uproblematisk, at disse kommuner mister denne optjente ret.
- KL finder overordnet set ikke, at der bør være en modregningsordning vedr. kommunernes parkeringsindtægter, men skal fremhæve, at etableringen af den nye modregningsordning vil forbedre kommunernes muligheder for at begrænse trængslen i byområderne ift. vilkårene i den ordning, der hidtil har været gældende for 2019. KL finder det samtidig fornuftigt, at der jf. lovbemærkningerne lægges op til, at den foreslåede model også anvendes ift. parkeringsindtægterne i 2019.

KL konstaterer i øvrigt, at fordelingsvirkningerne af den forventede tilpasning af den centrale refusionsordning på socialområdet ikke indgår i lovforslaget.

Den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet er heller ikke en del af lovforslaget. Det fremgår af aftalen om udligningsreformen, at aftaleparterne inddrages i det videre arbejde med ændringer i den fremadrettede indretning af den kommunale medfinansiering. KL skal opfordre til, at disse overvejelser meget snart indledes. Det er KL's synspunkt, at der skal findes en anden model.

Afslutningsvis skal KL opfordre ministeriet til at udsende grundlaget for udligningen i 2021 hurtigst muligt efter vedtagelsen af lovforslaget i Folketinget. På grund af COVID-19 er rammerne for kommunernes budgetlægning i år af 2021 forholdsvis usikre. En hurtig udmelding af grundlaget for udligningen i 2021 vil derfor lette arbejdet med budgetlægningen i kommunerne.

Endelig skal det understreges, at den korte høringsfrist ikke har gjort det muligt for KL at forholde sig til alle detaljer i lovforslaget eller at foretage en politisk behandling af lovforslaget i KL's bestyrelse. Der tages derfor forbehold for den politiske behandling.

Med venlig hilsen

Morten Mandøe

Dato: 25. maj 2020

Sags ID: SAG-2020-00309
Dok. ID: 2922537

E-mail: PSN@kl.dk
Direkte: 3370 3385

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

Landsforeningen Autisme takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkastet om ændringen af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner. Vi har følgende bemærkninger til lovforslaget.

Vedtagelsen af det nye tilskuds- og udligningssystem får store konsekvenser ude i kommunerne. Ændringen i den kommunale udligning vil tilskynde til endnu mere afspecialisering af eksisterende sociale tilbud. For ændringen af beregningerne så udligningssystemet følger bopælskommunefolketallet i stedet for betalingskommunefolketallet vil ikke alene give kommunerne økonomiske incitamentter til – i endnu højere grad – at anbringe inden for egen kommune, uagtet at bedre tilbud findes uden for egne grænser. Kommunalreformen fra 2007 resulterede i, at sociale tilbud blev afspecialiseret, og med et nyt tilskuds- og udligningssystem, som baseres på bopælskommunefolketallet, kan det meget vel gentage sig.

Ikke alene resulterede kommunalreformen fra 2007 i en stigende afspecialisering, men en anden stor problematik er, at personer med autisme hjemtages til kommuner i eget regi, da det økonomisk bedre kan betale sig, selvom der ikke tages hensyn til den enkeltes behov. Landsforeningen Autisme hører på daglig basis om episoder, hvor borgere med autisme hjemtages til egne tilbud, selvom der ikke findes faglige eller pædagogiske argumenter for hjemtagningen.

Hjemtagning af kommunernes egne borgere sker på baggrund af hensyn til deres økonomistyring. De økonomiske incitamentter vil kun blive større, hvilket får store menneskelige konsekvenser. Landsforeningen Autisme kan også berette om flere historie, hvor kommunerne lukker de specialiserede tilbud med argumentet om besparelser. Sidste år gik Nete Ankerstjerne, som er mor til den trettenårige datter Asta-Marie Ankerstjerne, som har en autisme-diagnose, i medierne eftersom Randers Kommune besluttede at lukke deres specialtilbud til børn med diagnoser. For Randers Kommune vil ikke længere betale for heldagstilbud til børnene. Derfor har de besluttet at nedlægge heldagstilbuddene til byens specialklassebørn.

Ovenstående case er ikke enkeltstående, men er del af den virkelighed, som kommunalreformen skabte, da den blev implementeret. Med det nye kommunale udligningssystem, som baseres på bopælskommunefolketallet, vil det skubbe til en yderligere afspecialisering af de eksisterende tilbud.

Det nye udligningssystem vil skævvride de sociale tilbud, da den anbringende kommune ikke vil have mulighed for at visiterer til det rette specialiserede tilbud. En anden konsekvens er, at de kommuner, private og regioner, som driver specialiserede tilbud vil opleve reduceret søgning på deres tilbud, da kommunerne vil holde på deres borgere i eget regi.

Landsforeningen Autisme udtrykker hermed bekymring med det nye tilskuds- og udligningssystem, som følger bopælskommunefolketallet. Det vil ikke alene rammer socialt skævt, men vil få store økonomiske og menneskelige konsekvenser.

Med venlig hilsen

Landsforeningen Autisme

Adresse: Banestroget 19 -21, 2630 Taastrup

Telefon: 70 25 30 65

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og forskellige andre love (Reform af udligningssystemet)

Bekymring over manglende benyttelse af betalingskommunefolketallet i udligningssystemet

En fejl som tusinder af anbragte borgere kommer til at lide under.

"Befolkningstallet er ændret fra en opgørelse på betalingskommune til bopælskommune bredt set i tilskuds- og udligningssystemet." fra Bilag 1. De enkelte elementer i aftalen om en reform af det kommunale udligningssystem af 5. maj. 2020."

Dataproces arbejder med datavalidering og automatisering af arbejdsgange. Dataproces arbejder primært for de danske kommuner. Gennem vores arbejde for størstedelen af de danske kommuner har Dataproces oparbejdet nogle stærke faglige miljøer i forhold til kommunal udligning, mellemkommunal refusion m.m. Det er denne indsigt, der gør, at vi føler os forpligtiget til at orientere om denne systemfejl i lovforslaget. Det er at betragte som en systemfejl at erstatte betalingskommunefolketal med bopælskommunefolketallet. Det er en fejl, som potentielt vil komme til at påvirke tusinder af anbragte borgere. Systemfejlen kommer til også at få konsekvenser for de mellemkommunale processer. Der fremlægges dokumentation for disse i relation til Undervisningsministeriets og Kulturministeriets ressortlovgivninger.

Det er en systemfejl, som nemt kan rettes, da fejlen ikke kommer nogen til gode. Den har stor set ingen udligningsmæssige konsekvenser, og det ser ud til at beslutningen er baseret på en forestilling om udfordringer med robusthed og upåvirkelighed af betalingskommunefolketallet, som ikke forekommer rigtig.

Det er ærgerligt, hvis det ender med at en stor politiske præstation skal forstyrres af en teknisk systemfejl, som vil få konsekvenser for samfundet.

Pr. 1. januar 2020 er der registreret 27.596 kommunale forhold på borgere i landets kommuner. Der forventes en række uheldige konsekvenser både på kort og lang sigt for disse borgere samt for dem, der i fremtiden vil kunne profitere af et ophold uden for kommunen. Konsekvenser, som hverken er fagligt begrundet eller vil være til nogens fordel. Ændringen heraf skubber desværre i højere grad til den herskende ubalance, hvor den naturlige specialisering på tværs af kommuner forstyrres. Der er allerede i dag kritik af at kommuner anbringer inden for egen kommune, uagtet at bedre tilbud findes uden for egne grænser.

Det er vigtigt, at kommunerne kompenseres i forhold til de borgere, de betaler for i stedet for dem, der bor i kommunen. Ellers bliver det først meget dyrt for kommunen at anbringe deres

borgere på institution, i plejefamilie eller på plejehjem i en anden kommune end borgerens betalingskommune. Med denne systemfejl vil en kommune, som sender en borger på institution, i plejefamilie eller på plejehjem uden for kommunen, miste den fulde indtægt fra udligningsystemet. Men kommunen er stadig betalingskommune og vil derfor stadig have betalingsforpligtelsen.

Et eksempel kan være en autistisk dreng, som frivilligt anbringes på et specialbørnehjem i nabokommunen, da nabokommunen har det bedste og billigste tilbud. I dette tænkte eksempel udløser den 16-årige dreng et udgiftsbehov på 319.500 kr. i form af den demografiske værdi og de socioøkonomiske kriterier. Derudover sender nabokommunen en mellemkommunal regning på 304.450 kr. om året for opholdet på børnehjemmet samt andre mindre udgifter.

Årlige kommunaleudgifter	Betalingskommune	Nabokommunen, hvor specialbørnehjemmet ligger
Mellemkommunal betaling	-304.450 Kr.	304.450 Kr.
Kompensation for udgiftsbehov		319.500 kr. i udgiftsbehov for denne kommune betyder 303.525 kr. til kommunekassen (ved 95 pct. udligning)
Økonomisk bundlinje	-303.525 kr.	+303.525 kr.

Tabel 1: Eksempel på systemfejlen

Kilde: Egen tilvirkning

Betalingskommunen vil derfor være økonomisk tilskyndet til at sikre, at så mange som muligt af kommunens borgere bliver i egen kommune, også selvom eget tilbud enten er dårligere for den anbragte eller umiddelbart er dyrere for kommunen. Hvis betalingskommunen anbringer inden for kommunen, vil kommunen modtage udligningen og vil derfor have en udgift og en indtægt og dermed i langt højere grad have balance i forhold til økonomien.

Dette vil ikke kun skabe problemer for de anbringende kommuner, men også de kommuner, private og regioner, som driver specialiserede tilbud. De vil opleve reduceret søgning på deres tilbud. Betalingskommuneforholdene bør derfor anvendes ved opgørelsen af hver kommunes udgiftsbehov, da der således er den mest direkte sammenhæng mellem kommunens indtægter og udgifter.

Dette var det centrale argument for indførelsen af betalingskommunefolketallet fremfor bopælskommunefolketallet i 1984. Logikken i systemet er således størst, når kommunerne modtager penge for de borgere, som de betaler for.

I forhold til den demografiske udgiftsbehovsopgørelse har kommunen et gennemsnitlig udgiftsbehov afhængig af borgerens alder. Udgiftsbehovet i de forskellige aldersgrupperinger varierer afhængig af de gennemsnitlige kommunale udgifter inden for borgerens aldersgruppering. Derfor er den gennemsnitlige værdi størst for de yngste og ældste borgere. Det demografiske udgiftsbehov pr. borger, som ville have været gældende for budget 2020 ved vedtagelsen af den nye reform, er gengivet i nedenstående tabel.

	Udgiftsbehov pr. indbygger
Enhedsbeløb 00-05 årige	62.900
Enhedsbeløb 06-16 årige	81.489

Enhedsbeløb 17-19 årige	29.162
Enhedsbeløb 20-24 årige	26.872
Enhedsbeløb 25-29 årige	29.897
Enhedsbeløb 30-34 årige	30.102
Enhedsbeløb 35-39 årige	31.341
Enhedsbeløb 40-44 årige	31.396
Enhedsbeløb 45-49 årige	32.794
Enhedsbeløb 50-54 årige	35.491
Enhedsbeløb 55-59 årige	36.053
Enhedsbeløb 60-64 årige	39.024
Enhedsbeløb 65-74 årige	29.928
Enhedsbeløb 75-84 årige	48.315
Enhedsbeløb 85- årige og derover	136.428

Tabel 1: Det demografiske udgiftsbehov pr. borger igennem reformen af udligningssystemet, 2020 niveau
Kilde: Social- og Indenrigsministeriet

De socioøkonomiske enhedsværdier ved regeringens reformudspil er gengivet i nedenstående tabel.

	Udgiftsbehov pr. indbygger
20-59 årige uden beskæftigelse over 5 pct.	61.540
25-49 årige uden erhvervsuddannelse	63.635
Billig privat udlejning mv.	30.439
Psykiatriske patienter	16.967
Almene boliger	28.075
Børn i familier hvor forsørgeren har lav uddannelse.	169.704
Enlige over 65 år	7.721
Personer med lav indkomst i tre ud af fire år	42.232
Handicappede	104.465
Indvandrere og efterkommere	14.907
20-59 årige med færdigheder på grundniveau.	5.575
0-15 årige børn af enlige forsørgere	15.212
0-17 årige som har flyttet kommune mindst tre gange	118.334
45-64 årige med begrænset erhvervserfaring	34.672
Regional ledighed for forsikrede ledige	31.913
Gennemsnitlige afstand til arbejdsplads	590
Befolkningstæthedskriterium	166
Middellevetidskriteriet	897

Tabel 2: Det socioøkonomiske udgiftsbehov pr. borger igennem reformen af udligningssystemet, 2020 niveau

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet

I stedet for at gå fra betalings- til bopælskommuneopgørelser i systemet bør fokus være på at anvende betalingskommuneforholdene bredere i systemet. Den mest direkte sammenhæng mellem hver kommunes udgifter og udgiftsbehov opnås, såfremt betalingskommuneforholdene anvendes i systemet. Dette blev også bekræftet i forbindelse med forhandlingerne i foråret 2020, hvor ministeriet gav følgende svar:

Udligningssystemet anvender i dag primært et folketal efter betalingsforpligtigelse for at få et mere direkte billede af kommunernes udgifter. Det er dog en væsentlig forudsætning, at betalingskommunefolketal kan opgøres på et tilstrækkeligt sikkert og objektivt grundlag. Udvalgets analyse tyder på, at der ikke er sikkerhed for, at denne betingelse er opfyldt. (Social- og Indenrigsministeriet, 2020)

Generelt om validiteten af betalingskommunefolketal

Betalingskommunefolketal består af bopælskommunefolketal tillagt betalingskommuneforholdene (kode 4 i CPR). Begrebet blev indført i 1984 og har fungeret siden. Det har klart den fordel, at kommunerne bliver udlignet for de borgere, de betaler for. (Pengene følger borgeren). Dette er især vigtigt på det mellemkommunale område, da de pågældende borgere ofte falder i de dyrere udligningsmæssige kategorier, og det derfor er hensigtsmæssigt, at den kommune, der alligevel skal betale for dem i form af mellemkommunal refusion, udlignes for dem for ikke at få et incitament til at beholde de dyreste borgere i egen kommune, selvom borgerne måske ville profitere mere af andre tilbud andetsteds.

Bopælskommunens folkeregister har, som den eneste, mulighed for at indføre et kommunalt forhold i CPR. Kommunen kan enten af egen drift indføre det kommunale forhold og orientere betalingskommunen herom, eller den kan gøre det, fordi betalingskommunen ved fremsendelse af en blanket beder om at blive indført som betalingskommune i CPR. Medarbejderne i folkeregistre, som administrerer disse forhold er underlagt forvaltningsloven og god forvaltningskik. Der hersker en stærk ordentlighed i folkeregistrene. Det bemærkes, at den pligt og ordentlighed også gælder, selvom det har negativ effekt for kommunens udligning.

Alle kommuner har en proces, hvor de mindst en gang om året gennemgår samtlige betalingskommuneforhold. Denne gennemgang udføres ud fra tilsendte lister fra CPR. Hvis den ene kommune ikke opdaterer et kommunalt forhold, er der stor sandsynlighed for at den anden kommune opdaterer det, idet betalingskommunekoden har nær korrelation med den praktiske mulighed for at søge mellemkommunal refusion efter retssikkerhedsloven.

Der er tradition for at benytte eksterne konsulenter en gang om året til at undersøge data igen. Dataproces er en af de leverandører, som hjælper med at lave den sidste kontrol. Der anvendes big data-analyser støttet af kunstig intelligens for at sikre validiteten af data. Med hensyn til betalingskommunefolketal for 2020 gennemgik Dataproces 790.392 CPR-numre og fandt fejl vedrørende 214 cpr-numre. Det vil sige, at sandsynligheden for at fejl i et cpr-nummer i forhold til betalingskommunefolketal pr. 1. januar var på 0,027%. De 214 CPR-numre er blevet rettet og godkendt at bopælskommune og betalingskommune.

Det er dermed sandsynliggjort, at selve det checks and balances-system, der er opbygget om registreringen af betalingskommunefolketal, sikrer, at tallet er retvisende, og at betalingskommunefolketal er validt.

Det fremgår af lovforslaget, at Social- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg har gennemgået datagrundlaget for kriterierne i tilskuds- og udligningssystemet for at undersøge, om kommuner har mulighed for og incitamenter til at tilrettelægge kommunale registreringer, så det påvirker datagrundlaget for udligningen, og at udvalgets analyse tyder på, at der ikke er sikkerhed for, at denne betingelse er opfyldt. Det kunne have været af værdi, om denne analyse havde været offentligt tilgængelig på nuværende tidspunkt med henblik på kommentering af dens delundersøgelser. Dataproces har ikke bistået i analysen, selvom vores indsigt i betalingskommune-folketallet kunne have forhindret denne systemfejl.

Angående påvirkning af Undervisningsministeriets og Kulturministeriets ressortlovgivninger

Det fremgår af lovforslaget om ændringer i udligningslovgivningen, at der ikke laves konsekvens-tilretninger i retssikkerhedsloven i forhold til mellemkommunal refusion. Det vil sige, at retten til refusion for mellemkommunale borgere består, mens betalingskommunerne fremover ikke modtager udligning for de borgere, der er anbragt i andre kommuner.

Det bemærkes dog, at forslaget – såfremt det vedtages og stadfæstes uændret – vil fjerne retten til mellemkommunal refusion for anbragte borgere i relation til undervisningsministeriel og kulturministeriel ressortlovgivning.

Følgende forhold er årsag til, at retten til mellemkommunal refusion bortfalder i denne lovgivning:

I undervisningsministeriel og kulturministeriel ressortlovgivning er betingelsen for retten til mellemkommunal refusion, at den pågældende borger ved "beregning af kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indgår i folketallet i den anden kommune".

Ved denne type personer forstås efter udligningslovens (lbkg. 1084/2019) §29 de personer, der i forhold til lov om social service, lov om aktiv socialpolitik, lov om almene boliger m.v. og lov om social pension har en anden betalingskommune (hvorom Indenrigsministeren fremsætter nærmere regler). Der sigtes hermed til personer, der efter retssikkerhedslovens (lbkg. 826/2019) §9a og 9c har en anden betalingskommune end bopælskommunen. Dette er fastsat af Indenrigsministeren i §5 i den årlige udligningsbekendtgørelse – se bekendtgørelsen for 2020 (bkg. 974/2019). Når en person henregnes til en anden kommunes folketal i relation til udligningslovens §29, registreres dette i CPR, jfr. CPR-lovens (lbkg. 646/2017) §4, stk. 1, jfr. lovens bilag 1, pkt. 12.

Af lovforslaget om ændringerne i udligningslovgivningen §1, nr. 37 fremgår, at udligningslovens §29 fremover ændres derhen, at ingen af udligningskriterierne fremdeles opgøres ud fra betalingskommunefolketallet, men alene ud fra bopælskommunefolketallet. Samtidig fremgår det af lovforslagets §8, at det fremdeles ikke vil være muligt at registrere et betalingskommuneforhold på en borger i CPR. Efter lovforslagets §9, stk. 1 træder lovændringerne efter planen i kraft pr. 1. juli 2020.

Hvis lovforslaget vedtages og stadfæstes uændret på disse punkter, vil ingen person fra 1. juli 2020 ved beregning af kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indgå i folketallet i en anden kommune. Dermed bortfalder retten til mellemkommunal refusion for borgerne ud fra reglernes ordlyd, uanset at en anden kommune fortsat skal yde fuld mellemkommunal refusion for de pågældende borgere efter retssikkerhedsloven.

Dette synes at være en utilsigtet konsekvens. Der er ikke i lovforslaget foreslået nogen konsekvensændringer i undervisningsministeriel og kulturministeriel lovgivning, og det er ikke anført i forarbejderne, at konsekvenserne i Undervisningsministeriets og Kulturministeriets lovgivning/bekendtgørelser har været tænkt ind i reformen.

Den kommende lovændring vil direkte påvirke følgende undervisningsministerielle regler:

[Friskolelovens \(lbkg. 816/2019\) §30](#)

[Kostskolelovens \(lbkg. 815/2019\) §44](#)

[Specialundervisningslovens \(lbkg. 787/2015\) §4, stk. 4](#)

[Lov om institutioner for forberedende grunduddannelse \(lbkg. 604/2019\) §44](#)

[Bekendtgørelsen om folkeskolens udgifter \(bkg. 1000/2014\) §7, stk. 1](#)

Derudover vil følgende også blive påvirket:

[Produktionsskolelovens \(lbkg. 97/2017\) §13a](#). Produktionsskoleloven er ophævet, men afregning efter loven finder fortsat sted for forløb igangsat inden 1. august 2019, jfr. §30, stk. 9 i l. 745/2018.

Udgifter efter [STU-loven \(lbkg. 610/2019\)](#). Det fremgår af [fremsættelseskommentaren](#) pkt. 2.8.1.1. til l. 612/2013, at specialundervisningslovens §4, stk. 4 finder anvendelse for udgifter efter STU-loven.

Udgifter efter [Lov om kommunale internationale grundskoler \(lbkg. 599/2019\)](#) og [Lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning \(lbkg. 595/2019\)](#) må formodes at følge [Bekendtgørelsen om folkeskolens udgifter \(bkg. 1000/2014\) §7](#) på dette punkt, selvom det ikke fremstår klart.

Af kulturministerielle regler vil følgende blive påvirket:

[Højskolelovens \(lbkg. 280/2019\) §32, stk. 3](#)

[Folkeoplysningslovens \(lbkg. 1115/2018\) §43, stk. 3](#)

Dataproc.es har rettet henvendelse til de to ministerier derom.

Mulige problemstillinger, dette forhold kan medføre:

Såfremt der ikke sker tiltag til at rette op på forholdet vil mellemkommunal refusion på skole-/undervisningsområdet bortfalde pr. 1. juli 2020 – altså midt i et budgetår og stort set uden varsel, hvilket er utraditionelt. Det vil påvirke de allerede lagte budgetter hos kommunerne, og det vil belaste en række kommuner i forhold til deres serviceramme, at de ikke kan hjemtage mellemkommunal refusion for skole-/undervisningsudgifter. Kommunernes budgettering af mellemkommunale indtægter og udgifter vil skulle hastejusteres. Ændringen vil tvinge kommunerne til at justere budgetteringen for særligt ramte uddannelsesinstitutioner.

Det har ikke i det korte tidsspand, fra lovforslaget kom i høring, været muligt at finde ud af, om den hidtidige udligningsordnings betalingskommunefolketalskriterium også er indarbejdet i anden lovgivning, hvor ændringen nu pludselig kan få utilsigtede konsekvenser.

MORTEN LINDBLAD / KONCERNCHEF

Til Social – og Indenrigsministeriet

Landdistrikternes Fællesråd
Rådhusgade 100
DK-8300 Odder
Tlf.: 61 313 636
Email: mail@landdistrikterne.dk
www.landdistrikterne.dk

CVR: 20257180

Dato: 26-05-2020
Enhed: Sekretariatet

Sagsbehandler:
EJU

Svar på høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og forskellige andre love (Reform af udligningssystemet)

Social- og Indenrigsministeriet har den 18. maj 2020 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og forskellige andre love (Reform af udligningssystemet) i høring.

Det fremgår af høringslisten, at udkastet til lovforslaget udelukkende er sendt i høring hos Kommunernes Landsforening (KL) og Danske Regioner. Landdistrikternes Fællesråd anser det for værende yderst problematisk, at Fællesrådet, som repræsenterer 55 danske kommuner samt en region, ikke har været på høringslisten i en vigtig sag som denne. Landdistrikternes Fællesråd tillader sig således at fremsende følgende høringssvar, velvidende at høringsfristen, som var i går kl. 12.00, er overskredet.

Landdistrikternes Fællesråd er først og fremmest positive over for de mange gode tiltag, som den nye udligningsaftale indeholder. Aftalen forbedrer over en bred kam det nuværende tilskuds- og udligningssystem og er set fra landdistriktskommunerne en forbedring i forhold til regeringens tidligere udspil på området. Hovedelementerne i den nye udligningsaftale gør, at vi kommer nærmere et system, som sikrer et mere lige velfærdsniveau i hele landet, og dette er meget positivt. Der er dog stadig land-, yder- og ø-kommuner som bliver dårligere stillet efter udligningsreformen, ligesom der er en stærk bekymring i en række landkommuner for at de positive økonomiske effekter forsvinder efter 2021.

Landdistrikternes Fællesråd har en substansbemærkning til lovforslaget vedrørende udgiftsbehovsopgørelsen.

Ændring i befolkningstallet fra en opgørelse på betalingskommune til bopælskommune

Udkastet til lovforslaget indebærer blandt andet, at befolkningstallet vil blive ændret fra en opgørelse på betalingskommune til bopælskommune bredt set i tilskuds- og udligningssystemet.

Dette betyder, at hvis en kommune fx sender en borger på institution, i plejefamilie eller på plejehjem uden for kommunen, så vil kommunen miste sin fulde indtægt fra udligningssystemet, til trods for at kommunen, som betalingskommune, fortsat vil have betalingsforpligtigheden. Det vil således blive meget dyrt for en kommune at anbringe deres borgere i en anden kommune end borgerens egen betalingskommune.

Landdistrikternes Fællesråd er bekymrede for, at en sådan ændring vil komme til at påvirke massevis af anbragte borgere i landets kommuner. Der vil være et økonomisk incitament for kommunerne at anbringe borgere inden for kommunegrænsen til trods for, at kommunens eget tilbud kan være dårligere for den anbragte borgere og endda dyrere for selve kommunen. Dette vil udover at påvirke tusindvis af anbragte borgere ydermere påvirke kommuner og regioner, som netop driver specialiserede tilbud.

Landdistrikternes Fællesråd mener, at det er vigtigt, at kommuner, der af fagspecifikke årsager anbringer borger i en anden kommune, også kompenseres i udligningssystemet, såfremt man ønsker en fair balance i forhold til kommunernes udgifter. Derudover kan denne ændring i befolkningstallet fra en opgørelse på betalingskommune til bopælskommune ligeledes få konsekvenser for en række mellemkommunale processer.

Landdistrikternes Fællesråd bakker ydermere op om det høringssvar, som Dataproces har fremsendt separat til Social – og Indenrigsministeriet.

Med venlig hilsen

Landdistrikternes Fællesråd

Steffen Damsgaard
Formand